

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

Методичні вказівки
до виконання розрахунково-графічної роботи
для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»
галузі знань 07 – управління і адміністрування,
спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри фінансів,
банківської справи та страхування
протокол № 13 від 10 червня 2019 р.

Чернігів, 2019

Гроші та кредит. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 07 – управління і адміністрування, спеціальності 072 – «Фінанси, банківська справа та страхування» всіх форм навчання / Укладачі: Шишкіна О.В., Дубина М.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2019. – 20 с.

Укладачі: Шишкіна Олена Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент
Дубина Максим Вікторович, кандидат економічних наук

Відповідальний за випуск: Ільчук Валерій Петрович, завідувач кафедри фінансів
Чернігівського національного технологічного університету,
доктор економічних наук, професор

Рецензент: Панченко Олена Іванівна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів Чернігівського національного
технологічного університету

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1 ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ	6
2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ.....	7
3 ВИБІР ТЕМИ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ	9
4 ПЕРЕЛІК ТЕМ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ.....	9
5 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ.....	15
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	17
ДОДАТКИ	19
Додаток А – План розрахунково-графічної роботи.....	19
Додаток Б – Зразок титульної сторінки.....	20

ПЕРЕДМОВА

Дисципліна «Гроші та кредит» є нормативною і належить до циклу професійної підготовки. Методичні вказівки розроблені для студентів напряму підготовки 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Предметом дисципліни є особлива сфера виробничих відносин, яка пов'язана з функціонуванням грошей, кредиту, банків, бірж. Предмет дисципліни передбачає поглиблене вивчення студентами організації грошових і кредитних відносин у ринковому просторі, які виникають у процесі кругообігу товарів, послуг та функціонування фінансового ринку, а також зовнішні валютні ринки, валютні відносини і системи.

Метою вивчення дисципліни є оволодіння студентами базовими знаннями з питань грошей, кредиту, грошово-кредитного обігу, необхідних для практичної діяльності в умовах ринкової економіки.

Основні завданнями вивчення дисципліни є:

- доведення до студентів змісту механізму походження і розвитку економічних категорій «гроші» і «кредит»;
- ознайомлення студентів з провідними теоріями в сфері грошово-кредитних відносин;
- сформування у студентів теоретичної та методологічної бази знань, необхідної і достатньої для практичного використання грошово-кредитних інструментів;
- навчання студентів методикам аналізу грошово-кредитної політики, що проводиться в країні;
- ознайомлення студентів з міжнародним досвідом організації грошово-кредитної системи і дослідити можливість використання його в Україні.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен знати:

- основні положення законодавчої та нормативної бази з грошей, кредиту, грошово-кредитних відносин, грошово-кредитного регулювання;
- понятійно-термінологічний апарат з питань грошей, кредиту, грошово-кредитних відносин, технології здійснення грошово-кредитних операцій;
- методику аналізу кількісних та якісних показників грошового обороту, грошового ринку, кредитних відносин, рівня інфляції тощо;
- провідні теорії і проблемні питання в сфері грошей, кредиту, інфляції;
- механізми зміни грошової маси в обороті, урівноваження грошового ринку, впливу зміни цін на динаміку рівня процента, державного регулювання інфляції, формування позичкового проценту, функціонування світової та міжнародних валютних систем;
- сутність дійсного, позичкового і фіктивного капіталу їх ознаки, складові, однакові і відмінні риси, джерела формування і напрямки використання;
- основні правила кредитування; функціонування валютного, фондового ринків і бірж;

– особливості процесу створення та регулювання грошово-кредитної політики та фіскально-бюджетної політики в сучасних умовах розвитку держави

Студент повинен вміти:

- розбиратися в багатогранній сутності грошей та їхніх функціях;
- аналізувати грошовий оборот і грошову масу, що його обслуговує, фактори впливу на швидкість обігу грошей та роль швидкості обігу грошей для економіки держави;
- узгоджувати особливості формування та чинники зміни попиту на гроші та пропозиції грошей;
- визначати цілі грошово-кредитної політики та адекватні їм інструменти цієї політики;
- узгоджувати за для досягнення тактичних і стратегічних завдань держави фінансові рішення щодо формування грошово-кредитної політики та адекватні їм інструменти цієї політики;
- аналізувати основні особливості інфляційного процесу в Україні в перехідний період та визначати їх вплив на економічний розвиток держави;
- користуватись основними правилами кредитування при здійсненні кредитних операцій;
- оцінювати доцільність використання різних форм та видів кредиту;
- самостійно визначати загальну потребу підприємства залученні тих чи інших видів кредиту, в валютних коштах;
- проводити практичну роботу з курсоутворення на валютному ринку.

Виконання розрахунково-графічної роботи спрямовано на закріплення і поглиблення знань з даної дисципліни; систематизацію та узагальнення знань студентів з основ здійснення грошово-кредитної, фіскально-бюджетної та валютної політики держави, механізму функціонування ринку грошового ринку і грошово-кредитної системи країни в цілому.

1 ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Робота повинна мати чітку й логічну структуру: короткий вступ, основна частина й висновки.

Вступ – короткий за формою, але змістовний. У вступі до розрахунково-графічної роботи студент повинен розкрити загальну направленість і розвиток теми роботи, обґрунтувати актуальність теми, сформулювати її значення та охарактеризувати ступінь вивчення обраної проблеми в економічній літературі коротко проаналізувати літературу за темою дослідження, визначити ряд питань, що вимагають вирішення; визначити мету, завдання, предмет і об'єкт дослідження, обґрунтувати методи і прийоми які використовуються студентом у процесі виконання роботи; вказати джерела інформації, використаної автором при підготовці й написанні розрахунково-графічної роботи.

Основна частина розрахунково-графічної роботи передбачає глибоке і всебічне висвітлення предмету і об'єкту дослідження в трьох головних розділах розрахунково-графічної роботи, в яких розглядаються теоретичні питання з обраної теми, проводяться аналітичні дослідження і формулюється система рекомендацій щодо виправлення негативних тенденцій сформульованих студентом на основі проведених описово-аналітичних досліджень.

В процесі виконання першого розділу – теоретичного дослідження – студенту необхідно розкрити економічну природу теми дослідження, її роль в сучасній економічній системі; проаналізувати публікації в науковій і періодичній літературі по даній темі, викласти свою точку зору на розглянуті питання; сформулювати сутність проблем що виникають в досліджуваній сфері. Обов'язковим є оцінка нормативного-правового поля по проблемі дослідження. У цьому розділі студент повинен показати вміння рецензувати і узагальнювати теоретичні матеріали. Матеріали розділу повинні містити в собі основні цифрові дані, які характеризують об'єкт дослідження. Обов'язковим є посилення на використану літературу, цитати, ідеї, іншу інформацію, яка використана в роботі.

Виконуючи другий розділ розрахунково-графічної роботи – аналітичне дослідження – студент повинен зважати на його описово-аналітичний характер. Даний розділ в залежності від теми дослідження присвячений організації та аналізу як показників фінансової діяльності реального сектору економіки, так і стану та тенденціям загальнодержавних, макроекономічних показників, таких як: обсяги кредитування реального сектора економіки; динаміка ВВП, грошового обороту й грошових агрегатів; рівень інфляції та монетизації валового внутрішнього продукту; стан розвитку окремих секторів економіки тощо. Студент повинен показати вміння оцінювати взаємний вплив загальнодержавних показників та показників окремих секторів економіки, а також визначати характер та ступінь впливу окремих регулюючих заходів держави на діяльність об'єкту дослідження.

В третьому розділі на базі проведених досліджень студентом повинні бути визначені основні тенденції розвитку суб'єкта і об'єкта дослідження, визначені позитивні і негативні риси означених змін; мусять бути

сформульовані конкретні пропозиції і рекомендації по вдосконаленню існуючого стану розвитку об'єкта дослідження.

У висновках необхідно підвести підсумки дослідження даної теми, сформулювати основні теоретичні і аналітичні результати дослідження та практичні рекомендації, виходячи отриманих результатів розрахунків і проведеного аналізу.

У Списку використаної літератури потрібно виділити головні літературні джерела, опрацювання яких необхідне при написанні роботи. Для цього використовуються тематичні й бібліографічні вказівки, каталоги бібліотеки. Важливе значення в підборі літератури мають періодичні економічні видання (наукові журнали “Проблеми і перспективи економіки та управління”, “Економіка України”, “Економіст”, “Фінанси України”, “Банківська справа”, “Банківський менеджмент”, газети “Голос України”, “Урядовий кур'єр” та ін.). Причому використовувати потрібно сучасну літературу. Це дасть можливість уникнути посилань на застарілі положення та ідеї.

Написану роботу треба відредагувати й оформити належним чином. Робота має бути надрукована або написана просто, чітким розбірливим почерком, грамотно й охайно. Обсяг розрахунково-графічної роботи – 30-40 сторінок стандартного формату (А4). Зміст роботи повинен викладатися відповідно до плану з розбивкою по питаннях. Розкриття питань повинно узагальнюватись висновками за розглянутими складовими розрахунково-графічної роботи.

2 ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Виконання розрахунково-графічної роботи є обов'язковою умовою вивчення дисципліни для всіх студентів.

Розрахунково-графічної роботу виконують за допомогою комп'ютерної техніки або вручну на одному боці аркуша білого паперу. Текст роботи слід друкувати (писати), додержуючись таких розмірів полів: верхній, лівий і нижній – не менше 20 мм, правий – не менше 15 мм.

Шрифт тексту розрахунково-графічної роботи Times New Roman, 14 пт через півтора міжрядкових інтервали. Нумерація сторінок в роботі є обов'язковою. Сторінки нумеруються в правому верхньому кутку аркуша.

ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ не виділяються і пишуться великими літерами. Список використаної літератури будується в алфавітному порядку.

Вимоги до оформлення таблиць:

- обов'язкове посилання на таблиці у тексті розрахунково-графічної роботи;
- таблицю розміщують одразу після посилання на неї в розрахунково-графічній роботі або на наступній сторінці;
- всі таблиці повинні бути підписані;

– в таблиці дозволяється використовувати шрифт тексту Times New Roman, 12 пт через одинарний міжрядковий інтервал.

Приклад підписання таблиці (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1

Рівень інфляції в окремих країнах світу у 2013 - 2017 рр.

Країни	2013	2014	2015	2016	2017
Англія	2,00	0,55	0,23	1,6	2,94
Казахстан	4,90	7,54	13,53	8,29	7,22
ЄС	2,31	0,99	0,31	0,08	0,98
Росія	6,45	11,36	12,91	5,38	2,52
США	1,5	0,76	0,73	2,07	2,12
Україна	0,50	24,87	45,31	12,36	13,67
Білорусь	16,46	16,22	11,97	10,58	4,59
Китай	2,51	1,60	1,70	2,10	1,40
Японія	1,61	2,38	0,19	0,19	1,11

*Джерело: складено автором (наприклад)**

Вимоги до оформлення рисунків:

– обов'язкове послання на рисунки та ілюстрації в тексті розрахунково-графічної роботи;

– всі рисунки повинні бути підписані;

– в діаграмах повинні бути обов'язково підписані осі.

Приклад оформлення рисунків (рисунк 2.1).

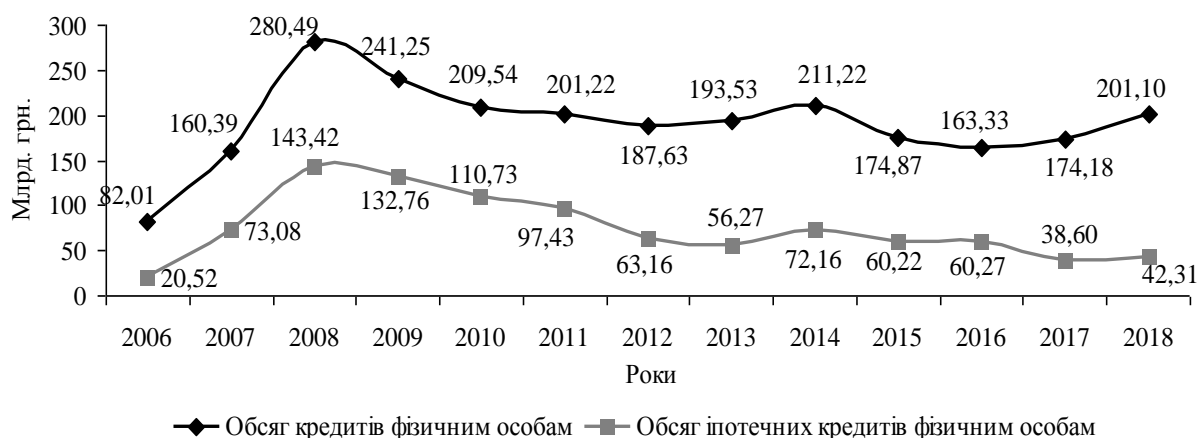

Рисунок 2.1 – Обсяг виданих банками кредитів фізичним особам та банківського іпотечного кредитування фізичних осіб в Україні

Джерело: побудовано за даними НБУ: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=27843415&cat_id=44578#2 [84] (наприклад)*

* посилання на джерела після табл. та рис. є обов'язковими якщо студент використовує власні розробки то зазначається: *Джерело: складено автором.*

Якщо інформація представлена з інших джерел, то необхідно це відзначати так: *Джерело: [номер джерела зі списку літератури в розрахунково-графічній роботі, сторінка в цьому джерелі звідки взята інформація].* Наприклад, [25, с. 26]. Якщо джерело є

електронним ресурсом, то лише вказується номер посилання, звідки була взята відповідна інформація. Наприклад, [12].

Вимоги до оформлення формул:

- всі формули повинні бути пронумеровані;
- обов'язково повинні бути пояснення після формул всіх коефіцієнтів і показників, які використовуються в формулі.

Приклад оформлення формул

Обсяг реалізації продукції

$$P=Z_1+T-Z_2, \quad (1)$$

де Z_1 і Z_2 – залишки продукції на складі на початок і кінець періоду відповідно;

T – випуск продукції за період.

В розрахунковій частині розрахунково-графічної роботи обов'язковим є наведення всіх формул, котрі використовуються при розв'язку задач з детальним описом алгоритму такого розв'язання.

Приклад ЗМІСТУ розрахунково-графічної роботи наведений у додатку А.

Приклад титульного аркушу розрахунково-графічної роботи наведений в додатку Б.

3 ВИБІР ТЕМИ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Розрахунок варіанту розрахунково-графічної роботи відбувається з переліку тем таким чином: для першої групи : $Z = N_0$ (N_0 – номер студента в списку групи); для другої групи: $Z= N_0+30$; для третьої групи: $Z= N_0+60$, для четвертої групи: $Z= N_0+90$, для п'ятої: $Z= N_0+120$.

4 ПЕРЕЛІК ТЕМ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

1. Особливості формування та використання фінансових ресурсів фінансових компаній.
2. Особливості формування та використання фінансових ресурсів кредитних спілок.
3. Організація формування та використання фінансових ресурсів страхових компаній.
4. Грошовий ринок, особливості його функціонування в Україні.
5. Грошові реформи, особливості їх проведення в Україні.
6. Особливості розвитку світового валютного ринку й участь України цьому процесі.
7. Міжнародні фінансові установи в розвитку міжнародних фінансових відносин.
8. Особливості формування валютного курсу в Україні. Тенденції та перспективи.

9. Національний банк: походження, призначення, функції та операції.
10. Валютні системи: суть, історія розвитку і сучасність.
11. Колективні валюти: види, історія і сучасність.
12. Північноамериканський валютний ринок: сутність, структура, тенденції і перспективи розвитку.
13. Теорії інфляції. Економічні причини появи теорій інфляції. Основні напрямки теорій інфляції та їх застосування для подолання негативного впливу інфляції на економічні системи.
14. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України: стан та тенденції функціонування
15. Пряме та непряме банківське кредитування: сутність особливості і тенденції розвитку.
16. Страхування життя в Україні: сучасний стан, основні проблеми функціонування.
17. Основні проблеми та перспективи розвитку інститутів спільного інвестування в Україні.
18. Іпотечне кредитування фізичних осіб: сутність, тенденції та перспективи розвитку.
19. Сутність та сучасний стан лізингу в Україні.
20. Факторинг: сутність, сучасний стан, тенденції розвитку.
21. Стан та перспективи розвитку ломбардів в Україні.
22. Світова історична ретроспектива розвитку фінансових посередників.
23. Сучасний стан та проблеми функціонування колекторських компаній в Україні.
24. Сучасний стан та проблеми функціонування системи гарантування вкладів в Україні.
25. Сучасний стан грошово-кредитної системи США.
26. Сучасний стан грошово-кредитної системи Великобританії.
27. Зарубіжний досвід функціонування кредитних спілок.
28. Недержавні громадські об'єднання фінансових посередників: сутність, види та сучасний стан.
29. Валютне регулювання: сутність та необхідність.
30. Платіжний баланс в механізми валютного регулювання.
31. Економічна природа і роль ринкового проценту.
32. Процент за кредит та чинники що його визначають.
33. Грошово-кредитна політика держави та методи її реалізації Центральним банком.
34. Закони попиту і пропозиції грошей в ринковій економіці.
35. Сутність, основа організації і функції Центрального банку. Становлення Національного банку України.
36. Банківська система та особливості її побудови в Україні.
37. Емісійна система України: історія і сучасність.
38. Становлення та розвиток комерційних банків України.
39. Комерційні банки – основна ланка банківської системи.

40. Банківські інвестиції, ризик та ліквідність інвестиційних операцій, методи страхових інвестицій.
41. Валютні ринки: поняття, види, організація та порядок роботи.
42. Кредитна система та її еволюція.
43. Види, функції та роль кредиту в розвитку економіки України.
44. Міжнародний кредит, проблеми розвитку кредитних відносин України.
45. Інфляція та проблеми сталості національної грошової системи.
46. Світові банківські структури: сутність, форми та особливості співпраці з Україною.
47. Сутність, види та загальна характеристика банківських операцій.
48. Україна і Всесвітній банк: взаємовідносини, тенденції і перспективи.
49. Взаємовідносини України і МВФ: фінансово-політичний аспект.
50. Європейський банк реконструкції та розвитку і Україна: особливості співпраці, тенденції і перспективи їх розвитку.
51. Міжнародні валютно-кредитні установи та їх вплив на національні грошові системи.
52. Економічна природа та функції грошей. Трансформація функцій грошей в сучасній грошово-кредитній системі.
53. Грошовий ринок та особливості його функціонування в Україні.
54. Грошові реформи і особливості їх проведення в Україні.
55. Інфляція та її особливості в Україні.
56. Економічна основа грошового обігу та грошова маса.
57. Роль грошей у розвитку економіки України.
58. Державне регулювання грошового обігу та його особливості в Україні.
59. Закони кредитної емісії (*Примітка: серед іншого рекомендується розглянути наслідки порушення законів кредитної емісії*).
60. Грошово-кредитна та фіскально-бюджетна політика в системі державного регулювання грошової сфери.
61. Особливості державного регулювання грошової сфери: завдання, методи, механізм.
62. Аналіз ролі і функціонування небанківських фінансово-кредитних інститутів в Україні.
63. Банківська система України та особливості її формування.
64. Дослідження впливу банків на діяльність торгово-промислових компаній в Україні.
65. Дослідження причин знецінення паперових грошей в Україні.
66. Дослідження впливу розвитку і функціонування грошових потоків на грошовий оборот.
67. Ціна грошей: сутність і особливості визначення.
68. Дослідження особливостей і проблем регулювання грошового ринку України.
69. Аналіз виникнення і розвитку посередницьких структур на грошовому ринку України.
70. Аналіз механізму розвитку інфляції та шляхів її подолання.

71. Дослідження ролі заощаджень та інвестицій у збалансуванні грошового обігу і грошового ринку.
72. Дослідження зміни вартості грошей в перехідній економіці України.
73. Аналіз впливу позичкового проценту на механізм державного регулювання економічних процесів.
74. Аналіз ступеню ризику по операціям банку по залученню та розміщенню коштів.
75. Теорії грошей: сутність і основні постулати, уособлення в сучасній грошово-кредитній системі.
76. Теорії кредиту, їх основні постулати, уособлення в сучасній грошово-кредитній системі.
77. Європейський валютний ринок: сутність, структура, тенденції і перспективи розвитку.
78. Сутність грошей і походження грошей. Трансформація ролі держави у створенні грошей за умов ринкової економіки.
79. Сучасний стан та проблеми розвитку фінансових компаній в Україні
80. Тенденції розвитку та перспективи функціонування кредитних спілок в Україні.
81. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини України.
82. Форми грошей та види грошей, історичний аспект їх трансформації і зміни ролі грошей в створенні грошей і регулюванні грошової маси.
83. Функції грошей та їх еволюція. Взаємозв'язок функцій грошей. Вплив на функції грошей зміни їх вартості.
84. Роль грошей у ринковій економіці. Якісний і кількісний аспекти впливу грошей на економічні і соціальні процеси.
85. Інфляція: суть, форми прояву, причини та наслідки. (*Примітка:* Рекомендується розглянути: вплив інфляції на виробництво, зайнятість та життєвий рівень; особливості інфляційного процесу в Україні).
86. Кредитні гроші. Різновиди сучасних кредитних грошей. Роль держави в утвердженні кредитних зобов'язань у якості грошей.
87. Вартість грошей. Специфічний характер вартості грошей. *Примітка:* Рекомендується розглянути: купівельну спроможність як вираження вартості грошей при різних їх формах; вартість грошей і час; вплив зміни вартості грошей на економічні процеси).
88. Ціна грошей як капіталу: альтернативна вартість зберігання грошей та процент.
89. Грошове середовище як фактор впливу на матеріальні інтереси та виробничу активність економічних суб'єктів.
90. Еволюція видів і ролі грошей у перехідній економіці України.
91. Грошовий оборот: поняття і основні складові. Організація готівкового обігу в Україні.
92. Створення і розвиток грошової системи України. Особливості процесу запровадження національної валюти в Україні.
93. Дослідження особливостей становлення та розвитку банківської системи України.

94. Основні суб'єкти грошового обороту. Основні ринки, що взаємопов'язуються грошовим оборотом та основні тенденції їх розвитку.
95. Національний дохід і національний продукт як визначальні параметри грошового обороту.
96. Грошові потоки: поняття грошових потоків, критерії їх класифікації, аналіз тенденцій змін характеристики основних видів грошових потоків та взаємозв'язку між окремими видами грошових потоків.
97. Структура грошового обороту та тенденції її трансформації. (*Примітка:* рекомендується розглянути: готівковий та безготівковий сектори грошового обороту; сектор грошового обороту, фінансовий та кредитний сектори; проаналізувати їх стан і визначити тенденції змін).
98. Маса грошей, що обслуговує грошовий оборот, її склад та вплив факторів макро-, мезо- та мікросередовища на зміну параметрів та структури грошової маси.
99. Швидкість обігу грошей та її вплив на розвиток економічної системи держави. (*Примітка:* Серед іншого рекомендується розглянути: поняття, фактори макро-, мезо- та мікросередовища на зміну швидкості обігу та її вплив на масу і стабільність грошей; порядок розрахунку швидкості обігу грошей та проаналізувати швидкість обігу грошей в останні роки і визначити вплив швидкості грошей на економічні процеси).
100. Закон кількості грошей, необхідних для обороту, його суть, вимоги та наслідки порушення вимог. (*Примітка:* проаналізувати виконання закону в сучасних умовах господарювання).
101. Сучасні засоби платежу, які обслуговують грошовий обіг (*Примітка:* банкноти, розмінна монета, депозитні гроші, векселі, чеки) їх суть, характеристика та тенденції розвитку та регулювання.
102. Особливості та тенденції розвитку грошовий ринку України (*Примітка:* серед іншого рекомендується розглянути: суть і функції грошового ринку, визначити особливості прояву на грошовому ринку основних ринкових ознак: попиту, пропозиції, ціни.; визначити основні тенденції розвитку грошового ринку).
103. Гроші як об'єкт купівлі-продажу.
104. Банки і небанківські фінансово-кредитні інститути як суб'єкти грошового ринку.
105. Економічна структура грошового ринку. Ринок грошей і ринок капіталів. Ринок цінних паперів та валютний ринок як складові грошового ринку (*Примітка:* Серед іншого рекомендується розглянути: суть і структуру грошового ринку, визначити особливості і тенденції розвитку основних структурних елементів грошового ринку в Україні).
106. Дослідження попиту на гроші з боку різних економічних суб'єктів.
107. Механізми формування пропозиції грошей на сучасному етапі розвитку грошово-кредитної системи.
108. Основні тенденції державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні.

109. Сутність, призначення та основні тенденції функціонування Національної комісії з регулювання ринків фінансових послуг в Україні.
110. Сутність та основні проблеми функціонування бюро кредитних історій в Україні
111. Державне регулювання стійкості комерційних банків.
112. Проблеми встановлення та підтримки рівноваги на грошовому ринку за умови валютних інтервенцій центрального банку.
113. Грошова система України: становлення і розвиток, трансформація елементів грошової системи в умовах інфляції.
114. Основні типи грошових систем, їх еволюція (*Примітка*: серед іншого рекомендується розглянути іноземний досвід формування і розвитку грошових систем).
115. Грошово-кредитна політика центрального банку України та особливості її реалізації в останні десятиліття. (*Примітка*: серед іншого рекомендується розглянути: інструменти грошово-кредитного регулювання, особливості та ефективність їх застосування).
116. Суть кредиту та еволюція кредиту в міру розвитку суспільного виробництва (*Примітка*: серед іншого рекомендується розглянути розвиток процесів кредитування різних галузей економіки).
117. Дослідження форм кредиту та особливостей їх розвитку на сучасному етапі розвитку держави.
118. Розвиток банківського кредиту на сучасному етапі розвитку держави.
119. Особливості розвитку комерційного кредитування в українській економіці.
120. Особливості розвитку лізингового кредиту на сучасному етапі розвитку держави.
121. Іпотечне кредитування суб'єктів економіки: переваги і недоліки, тенденції і перспективи.
122. Споживче кредитування фізичних осіб: сутність, тенденції та перспективи розвитку.
123. Дослідження економічних меж кредиту, причин і наслідків їх порушення.
124. Трансформація функцій та ролі кредиту в сучасній економічній системі. (*Примітка*: Серед іншого рекомендується розглянути основні напрями прояву ролі кредиту в ринковій економіці).
125. Розвиток кредитних відносин у ринковій економіці України. Відновлення комерційного кредиту та фактори, що гальмують його розвиток.
126. Розвиток кредитної системи України: суть, тенденції та перспективи.
127. Розвиток банківської системи України: суть, тенденції та перспективи.
128. Взаємозв'язок і взаємозалежність розвитку кредитної і банківської системи України.
129. Азіатський валютний ринок: сутність, структура, тенденції і перспективи розвитку.
130. Комерційні банки: призначення, функції та операції. Особливості розвитку в сучасних умовах господарювання.
131. Небанківські фінансово-кредитні установи, їх відмінності від банків, економічне призначення, види, функції, роль.

132. Небанківські фінансово-кредитні установи. Проблеми розвитку небанківських фінансово-кредитних установ в Україні.
133. Стійкість банківської системи та механізм її забезпечення.
134. Поняття банківських резервів: необхідність і мета створення. Аналіз впливу змін банківських резервів на розвиток процесів кредитування.
135. Порівняльна характеристика та дослідження особливостей розвитку форм кредитних грошей.
136. Валютна система та валютний ринок: дослідження особливостей їх формування та розвитку.
137. Ринок позикового капіталу та його роль в ринковій економіці.
138. Сучасний стан та перспективи розвитку ризикового страхування в Україні
139. Тенденції розвитку недержавних пенсійних фондів в Україні
140. Порівняльна характеристика та дослідження особливостей розвитку функціональних форм грошей.
141. Сучасний стан та тенденції розвитку страхового ринку в Україні
142. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку дорогоцінних металів в Україні
143. Позичковий процент: сутність, особливості формування та роль в економіці держави.
144. Позичковий капітал, особливості його нагромадження та використання в Україні.
145. Квазі-гроші, їх форми та використання в сучасних умовах розвитку української економіки.
146. Дослідження процесів нагромадження капіталу та розвитку інвестиційних процесів.
147. Емісія грошей та її зв'язок з інфляційними процесами.
148. Швидкість обігу грошей, її вплив на розгортання інфляційних процесів.
149. Соціальні наслідки інфляційних процесів, напрямки їх мінімізації.
150. Пенсійні фонди, їх роль в накопиченні капіталу.

5 КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ВИКОНАННЯ РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНОЇ РОБОТИ

Розрахунково-графічна робота виконується студентами денної і заочної форм навчання за індивідуальним завданням, оформляється відповідно до методичних вказівок та здається науковому керівнику на перевірку у визначений індивідуальним завданням строк, але не пізніше ніж за три місяць до екзаменаційної сесії.

Після перевірки і доопрацювання розрахунково-графічної роботи вирішується питання про допущення її до захисту, але не пізніше, ніж за два тижні до заліково-екзаменаційної сесії.

Заключним етапом виконання розрахунково-графічної роботи є її захист, який проводиться на відкритому засіданні комісією у складі викладачів кафедри. Перед захистом студент повинен ознайомитися з рецензією викладача-консультанта, підготувати доповідь, в якій зазначається

актуальність, основний зміст запропонований напрямків з обґрунтуванням їх ефективності та значення, відповіді на запитання членів комісії. На кожне зауваження викладача-консультанта, вказане в рецензії, студенту необхідно дати обґрунтовану відповідь. З урахуванням захисту виставляється остаточна оцінка розрахунково-графічної роботи. Критерії оцінки якості розрахунково-графічної роботи наведені в таблиці 4.1.

Таблиця 4.1 - Критерії оцінки якості розрахунково-графічної роботи

Характеристика роботи	Максимальна кількість балів і оцінка
1	2
Робота за змістом і оформленням повністю відповідає вимогам методичних вказівок до виконання розрахунково-графічної роботи, має аналітичний, творчий характер з елементами наукового пошуку, спрямованого на удосконалення фінансової діяльності об'єкта досліджень. Студентом не порушений план виконання роботи, терміни її здачі на перевірку та захист. При захисті студент досконало володіє методами аналізу та прийомами дослідження, якими він користувався під час виконання розрахунково-графічної роботи.	90-100 «Відмінно» («А»)
Робота за змістом і оформленням повністю відповідає вимогам методичних вказівок до виконання розрахунково-графічної роботи. Студентом не був порушений план виконання роботи, але при цьому розрахунково-графічна робота поверталася на доопрацювання. При захисті студент вміє робити висновки та узагальнення і обґрунтовувати власні пропозиції та результати, що ним отримані у розрахунково-графічній роботі	82-89 «добре» («В») 75-81 «добре» («С»)
В роботі не повно розкритий зміст наведених категорій, понять, методик. Студентом був порушений план виконання роботи і термін її здавання на перевірку та на захист. При захисті студент не точно обґрунтовує власні пропозиції та результати, що ним отримані у розрахунково-графічній роботі.	66-74 «задовільно» («D») 60-65 «задовільно» («E»)

Студенти, що отримали на захисті оцінку “незадовільно”, мають виконати розрахунково-графічну роботу повторно за новим завданням і до заліку з дисципліни не допускаються.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєєв І. В., Колісник М. К. Гроші та кредит: навч. посібник. – К. : Знання, 2009. – 253 с.
2. Аранчій В. І., Бойко Л. М., Черненко Л. В.. Гроші та кредит: навч. посіб. / Полтавська держ. аграрна академія. – Полтава : АСМІ, 2009. – 308 с.
3. Артус Мирослав Миколайович. Гроші та кредит: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Європейський ун-т. – К. : Видавництво Європейського ун-ту, 2004. – 162 с.
4. Гроші та кредит : підруч. для студ. ВНЗ / І. О. Лютий, Н. І. Версаль, О. В. Любка, О. Д. Рожко ; за ред. І. О. Лютого ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 2010. – 559 с.
5. Гроші та кредит : підручник / М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін. ; за ред. М. І. Савлука ; ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана». – 6-те вид., переробл. і доповн. – К. : КНЕУ, 2011. – 590 с.
6. Гроші та кредит : підручник / С. К. Реверчук, В. І. Грушко, Л. І. Дмитриченко, І. Г. Скоморович, О. Ю. Сова. – К. : Знання, 2011. – 382 с.
7. Грошові знаки та монети України : альбом. – Х. : Колорит, 2005. – 184 с. : іл. – (Серія «Українська колекція»).
8. Демківський А. В. Гроші та кредит : навч. посіб. / А. В. Демківський. – К. : Дакор, 2005. – 528 с.
9. Демківський А. В. Вексельний обіг в Україні : навч. посіб. для студ. екон. вузів і ф-тів / А. В. Демківський. – К. : ВІРА-Р, 2003. – 506 с.
10. Денисов А. Е. Бумажные денежные знаки России 1769–1917. Часть 1. Государственные бумажные денежные знаки 1769–1843 годов / А. Е. Денисов. – М. : Информэлектро, 2002. – 131 с.: ил.
11. Долан З. Д., Кемпбелл К. Д., Кемпбелл Р. Д. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика – СПб: Оркестр, 1994. – 501 с.
12. Дорофєєва Н. В. З історії грошей України : навч. посіб. / Н. В. Дорофєєва, З. М. Комаринська ; Нац. банк України. – К.; Л., 2000. – 165 с.
13. Зварич В. В. Нумизматический словарь / В. В. Зварич. – Львов : Вища школа, 1975. – 156 с.
14. Івасів Б. С. Гроші та кредит : підручник / Б. С. Івасів ; Терноп. акад. нар. госп-ва. – Т. : Карт-бланш, 2005. – 527 с.
15. Кейнс Дж. М. Трактат про грошову реформу. Загальна теорія зайнятості, процента та грошей: Реферат: дайджест. – К.: Асоціація Укр. Банків, 1999. – 192 с.
16. Колодізєв О. М. Гроші і кредит : підручник / О. М. Колодізєв, В. Ф. Колесніченко. – К. : Знання, 2010. – 615 с.
17. Котляр М. Ф. Грошовий обіг на території України доби феодалізму / М. Ф. Котляр. – К. : Наукова думка, 1971. – 175 с.
18. Мартос Б. Гроші української держави / Б. Мартос, Я. Зозуля ; Український технічно-господарський ін-т. – Мюнхен : [б. в.], 1972. – 104 с.
19. Механізм формування системи парабанківських посередників на фінансовому ринку в контексті забезпечення економічної безпеки України :

монографія / С. М. Шкарлет, О. І. Гонта, В. Г. Маргасова, М. В. Дубина. — Чернігів : ЧНТУ, 2014. — 272 с.

20. Мишкін Ф. Економіка грошей, банківської справи і фінансових ринків / Мишкін Фредерік ; пер. з англ. С. Панчишина, Г. Стеблій, А. Стасишина. — К. : Основи, 1998. — 963 с.

21. Наумов А. Ф. Гроші та кредит: в Україні і міжнародній економіці (теорія, практика) : навч. посіб. для студ. ВНЗ / А. Ф. Наумов. — 2-ге вид., виправл. і доповн. — Миколаїв : Швець В. Д., 2013. — 295 с.

22. Одеський музей нумізматики [Електронний ресурс]. — Режим доступу : http://www.museum.com.ua/o_musee/o_musee_r.htm.

23. Офіційний сайт Національного музею історії України [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.nmiu.com.ua>.

24. Скоморович І. Г. Еволюція та функціонування грошової системи в Україні (теоретичні та історико-економічні аспекти) : монографія / І. Г. Скоморович. — Львів, 2014. — 516 с.

25. Тхоржевський Р. Й. Нариси історії грошей в Україні (з давніх часів до сучасності) : навч. посіб. / Р. Й. Тхоржевський ; Терноп. акад. нар. госп-ва. — Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 1999. — 238 с.

26. Тхоржевський Р. Й. Нариси історії грошей в Україні (з давніх часів до сучасності) : навч. посіб. / Р. Й. Тхоржевський ; Терноп. акад. нар. госп-ва. — Тернопіль : Вид-во Карп'юка, 1999. — 238 с.

27. Харрис Л. Денежная теория. Пер. с англ. — М.: Прогресс, 1990. — 750 с.

28. Чуб О. О. Гроші та кредит. Інтерактивні методи викладання дисципліни : навч. посіб. / О. О. Чуб ; Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. — К., 2009. — 326 с.

29. Швайка М. А. З історії українських грошей (до 10-річчя гривні) / М. А. Швайка ; Асоціація депутатів ВРУ. — К. : Київ. міжнар. ун-т, 2006. — 195 с.

30. Швайка М. А. Гроші України: труднощі з їх запровадженням і функціонуванням / М. А. Швайка. — К. : Київ. міжнар. ун-т, 2005. — 127 с.

31. Шишкіна О. В. Гроші та кредит : навч. посіб. / О. В. Шишкіна, М. В. Дубина. — Чернігів : Видавець Брагинець О. В., 2016. — 692 с.

32. Шишкіна О. В. Гроші та кредит: практикум : навч. посіб. / О. В. Шишкіна, М. В. Дубина. — Чернігів : Видавець Брагинець О. В., 2017. — 274 с.

33. Шишкіна О.В. Гроші та кредит: теорія і практика (у схемах і таблицях): навчальний посібник / О.В. Шишкіна, М.В. Дубина. — Чернігів: видавець Брагинець О.В., 2018. — 572 с.

34. Шкарлет С. М. Банківські операції : навч. посіб. / С. М. Шкарлет, Я. В. Жарій. — К. : Дорадо-Друк, 2010. — 384 с.

35. Щетинін А. І. Гроші та кредит : підручник / А. І. Щетинін. — 2-ге вид., переробл. та доповн. — К. : Центр навч. літ., 2006. — 432 с.

План розрахунково-графічної роботи
(на тему: Валютний курс та чинники що його визначають)

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ КАТЕГОРІЇ “ВАЛЮТНИЙ КУРС”

1.1 Сутність валютного курсу та чинники що його визначають.

1.2 Методи регулювання валютного курсу.

1.3 Вплив валютного курсу на діяльність суб’єктів господарювання.

2 ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВСТАНОВЛЕННЯ І ТЕНДЕНЦІЙ ЗМІН ВАЛЮТНОГО КУРСУ В УКРАЇНІ.

2.1 Основні принципи встановлення валютного курсу.

2.2 Чинники впливу на валютний курс гривні.

2.3 Динаміка валютного курсу гривні.

2.4 Аналіз валютних інтервенцій національного банку та їх вплив на грошово-кредитну систему України

3 ВИЗНАЧЕННЯ КЛЮЧОВИХ ПРОБЛЕМ ПОВ’ЯЗАНИХ ЗІ ЗМІНОЮ ВАЛЮТНОГО КУРСУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ДОДАТКИ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ ТА СТРАХУВАННЯ

РОЗРАХУНКОВО-ГРАФІЧНА РОБОТА

з дисципліни «Гроші та кредит»

на тему: «_____»

Варіант № ____

Виконав:

Студент гр. _____

(ПБ)

Керівник:

(посада)

(ПБ)